

Net 8 didžiosios Lietuvos verslo asociacijos raštu kreipėsi į Seimo Aplinkos apsaugos komitetą prašydamos stabdyti diskusiją dėl pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo, kuriuo siekiama į užstato sistemą įtraukti daugiau stiklo pakuočių. Verslo atstovų nuomone, augančios infliacijos ir energetinio karo sąlygomis tokie sprendimai lems brangstantį pakuočių tvarkymą ir papildomas milijonines išlaidas, kas gali būti pragaištinga ir verslui, ir savivaldybėms, kurioms gali tekti grąžinti ES paramą, ir vartotojams.

„Šiandien, kai verslo įmonės susiduria su 2-4 kartus išaugusiomis sąskaitomis už elektros energiją ir gamtines dujas, bet kokie nauji papildomi kaštai gali tapti pragaištingi. Todėl esame įsitikinę, kad sprendimų, kurių įgyvendinimas apsunkintų verslą papildomomis išlaidomis, svarstymas turėtų būti stabdomas bent iki tol, kol bus įveikti sunkumai, kuriuos sukelia agresija Ukrainoje ir Rusijos vykdomas energetinis karas prieš Europos Sąjungos valstybes“, – teigia Ineta Rizgelė, Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė.

Priėmus Seimo Aplinkos apsaugos komiteto siūlomus įstatymo pakeitimus, tektų iš esmės keisti šiuo metu egzistuojantį apie 1100 taromatų tinklą, be to, pritrūktų apie 2 tūkst. kvadratinį metrų ploto pakuočių sandėliavimui, o gyventojai patirtų papildomų nepatogumų. Aplinkos apsaugos ministerijos atlikta studija patvirtino, kad nenuosekli užstato sistemos plėtra kainuotų papildomus 120 mln. eurų. Paskaičiuota, kad tokią sumą verslas privalėtų skirti taromatų tinklo plėtrai, technologinėms inovacijoms, surinktos taros sandėliavimui ir higienai. Maža to, kone antra tiek turėtų investuoti gamintojai, kuriems tektų iš naujo ženklinti savo gaminius, keisti pakuotes, gamybos, sandėliavimo ir logistikos grandines ir t.t.

„Mes pritariame Vyriausybės išvadai, kuria siūloma, kad į užstato sistemą kol kas būtų įtrauktos tik PET ir metalinės stipriųjų alkoholinių gėrimų ir vyno, vyno gėrimų ir kokteilių pakuotės. O platesnės stiklo plėtros depozite svarstymus reikėtų atidėti – tiek dėl sudėtingos ekonominės situacijos, tiek ir dėl to, kad dar tik pradedame įgyvendinti pernykščius Seimo priimtus pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimus ir pirma reikėtų pamatyti jų efektą, kas užtruks keletą metų. Gamintojai ir importuotojai tiki, kad stiklo surinkimo rodiklius galime pasiekti ir be depozito plėtros“, – teigia Rūta Vainienė, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos vadovė.

Paskaičiuota, kad į užstato sistemą įtraukus stiklines stipriųjų alkoholinių gėrimų ir vyno, vyno gėrimų ir kokteilių pakuotes, privalomų užstato sistemoje priimti stiklinių pakuočių kiekis išaugtų net 310 procentų, nuo to labiausiai nukentėtų mažos parduotuvės, kurios neturi pakankamai ploto vyno ir stipriųjų gėrimų butelių laikymui. Be to, reikšmingai suprastėtų pakuočių atliekas parduotuvėse tvarkančių darbuotojų darbo sąlygos. Pasunkėtų

rūšiavimo sąlygos ir gyventojams – veikianti konteinerinė rūšiavimo infrastruktūra gyventojams sudaro patogias sąlygas rūšiuoti stiklines pakuotes šalia namų.

„Šiuo metu Lietuvoje į konteinerius surenkama apie 60 proc. į rinką pateiktų stiklo pakuočių. Visoje Europoje vieningai pripažįstama, kad ten, kur užstato sistema taikoma gėrimų pakuotėms, stipriųjų alkoholinių ir vyno pakuočių buteliai yra rūšiuojami konteinerinėje sistemoje ir perdirbimo užduotys sėkmingai vykdomos. Todėl visiškai nesuprantamas pavienių Seimo narių noras nepaisyti sudėtingos verslui situacijos ir koreguoti valstybės prioritetus, kai ekonominės, socialinės ir politinės aplinkybės tam yra visiškai nepalankios“, – teigia Kęstutis Pocius, VŠĮ „Žaliasis taškas“ vadovas.

Ekspertai pastebi, kad jeigu pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai vis tik būtų priimti, pirmiausia, žalą patirtų šalies savivaldybės – joms iškiltų ES lėšų grąžinimo grėsmė. Daugelis Lietuvos savivaldybių yra įgyvendinusios ar šiuo metu vykdo Europos Sąjungos finansuojamus požeminių ir pusiau požeminių konteinerių aikštelių įrengimo projektus. Išplėtus vienkartinę pakuočių užstato sistemą, savivaldybės nepasiektų numatytų projektų rodiklių, dėl to grėstų finansinės sankcijos.

Be to, priėmus siūlomus pakeitimus, dabar veikianti konteinerinė rūšiuojamojo surinkimo sistema taptų didele dalimi nereikalinga – stiklo konteinerių tinklą toliau turėtų išlaikyti jame likę – pavyzdžiui, konservuotų agurkų ar pomidorų, pieno, mėsos ir kitų produktų gamintojai ir importuotojai, o tai reiškia, kad ir šie produktai brangtų. Taip iš esmės būtų silpninama esama pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistema, mažėtų gyventojų pasitikėjimas ja, būtų prarandama ES parama ir didelė dalis jau padarytų investicijų.

Verslo asociacijos taip pat atkreipia dėmesį, kad Seimo Aplinkos apsaugos komiteto naujausi užmojai prasilenkia su nuoseklios teisėkūros principu. Juk vos pernai metų vasarą Seimas priėmė ankstesnius įstatymų pakeitimus, kurių pagrindu visose savivaldybėse per atvirus konkursus buvo atrinkti tiekėjai pakuočių atliekų tvarkymui, konteinerių aptarnavimui. Dabar, tik pradėdant įgyvendinti neseniai priimtą tvarką ir dar nepamačius jos rezultatų (tam reikėtų apie 1-2 metų laikotarpio), Seimas, be jokios atsakomybės, vėl persigalvoja ir nori įvesti dar kitą tvarką. Toks staigus krypties keitimas neprisideda prie pasitikėjimo atmosferos tarp valdžios ir verslo kūrimo.

Nuo aukštų energetikos kainų kenčiančiam verslui Seimas sugalvojo
suduoti dar vieną smūgį

